

Kamu vagy agyrém

Az írás a Népszabadság

2015. 05. 04. számában

jelent meg.

[3 komment](#)

[Kolláth György](#)

[Népszabadság](#)

Miért sírsz, Viktor? Mert „a” Gabi nem találja a polgári körös kapcsolatokat. Ezért neked nem kellene sírnod. Először én is csak nevettem... Tapolca után krokodilkönny és marokba nevetés a közpolitika menüje. Kevesen teszik a helyére a hangzatos, bundás demagógiát; igazolva annak képtelenségét, tudatlanságát, ártalmasságát. Hiányzik a slussz is: így kell (ugyanígy kár) elhinni bármit a hamis hatásvadászatból. (Mert vagy nem tudják, miről beszélnek; vagy tudják, de a köz képébe hazudnak.)

Hofi: vannak észérvek és vannak politikaiak.

Előbbiek sem mindenkire hatnak. Látván, hogy honnan fúj a szél és járása hová vezet, csak lesz gondolkodó ember, aki elveti, hogy hülyítsék. Megvilágít(and)ó közjog: a Jobbik 2014-es országgyűlési választási programjának Elszámolatást! c. blokkja, 46. oldal: „Eltöröljük a mentelmi jogot. A politikus ugyanolyan ember, mint bárki más. Törvények előtti egyenlőséget! A képviselőket visszahívhatóvá tesszük. Súlyos esetben a választások közt is legyenek politikailag elszámoltathatók a képviselők! Büntetőjogi felelősséget vezetünk be a politikai döntésekért. Leadott szavazatért, döntésekért is felelősséget kell viselniük azoknak, akik például kikaput hagytak a törvényekben...”

– Mindjárt megyek én is, csak most, hogy nem lát a frakcióvezetőm, még nyomkodom picit a gombokat, úgy, ahogy nekem tetszik

Marabu rajza

Kamu és/vagy agyrém. Menetelés letűnt korok mélyére. Használni nincs erő, de rombolni, ártani, ostobasággal házalni igen. Az, amit a pártprogram ajánl, a képviselői (szabad) mandátum kinyírása; annak pótszereként, hogy a publikum torkig van a mamelukokkal, az önérdkekkel és a tolvajlással. Jöjjön a tarvágás, hulljon a férgese! Nem számít, hogy mi az ok és az okozat; ki vagy mi lesz jobb, illetve rosszabb miatta, utána? Íme, a parlamentáris rendszer lényegének a szétzúzása, anélkül, hogy alternatívával bíbelődnének: minek is?

Abszurd triász: visszahívhatóság, eltörölt mentelmi jog, büntetőjogi fenyegetettség szóért, voksért. Az egy dolog, hogy ezek mentén ki iparkodna képviselő lenni, s eme örülség hogyan orvosolná a mai, kíméletlen frakcióbeli betagolást. Egy másik dolog, hogy a „3 korner egy tizenegyes”, sőt akár már egyé is, miként volna ugyanazokkal megszavaztatható, akik a képviselőt elvben 4-5 évre megbízták és felhatalmazták. Húsz-, illetve ötvenezer szavazó vajon adná-e a voksát a deresre húzáshoz pusztán azért, mert a honatyá kiállt a saját meggyőződése, lelkiismerete, szakmai-emberi autonómiája mellett; komolyan vette, hogy nem X város vagy Y párt, hanem az egész ország érdeke a tét.

És ha adná, jó lenne? Akit így sakkbán lehet tartani, vissza lehet hívogatni, az nem méltó a gazda: a népszuverenitás alapegysége, a választópolgár bizalmára. Szolga: drága libériában és miliőben. Állampolgári ismeret a képviselői mentelmi jog mibenléte, két módja. Az egyik, a modern kori parlamentarizmus esszenciája, az anyagi jogi: feltétlen és örökidejű mentesség a parlamenti szólás- és döntési szabadság védelmében, az ún. felelőtlenség (ne tessék félreérteni, itt a műszó rossz, nem a tartalom).

Ha képviselői felszólalásért, nyilatkozatért, szavazatért hetedízíglén büntetni lehetne, Morgó helyén is Kuka ülne Hófehérke házában. A mentelem másik válfaja az ún. sérthetetlenség, mely eljárási akadály mindaddig, amíg a Ház minősített többséggel ki nem adja a delikvenst. Ez arra szóló védelem, hogy főként a végrehajtó hatalom (kormány, rendőrség, ügyészség) ne tudja egyenként le vadászni, bűnözővé avatni, vezetőszáron feltálatni a médiának a kellemetlen(kedő) ellenzéket, a politikai ellenfelet. Állítja bárki, hogy ennek a veszélye, e veszély súlya eltűnt, vagy jelen és jövő időben kisebb, mint a jogegyenlőség egyenparancsáé?

Mind az érdemi, mind az eljárási képviselői mentelem (és bár hasonló, itt mégsem említett bírói, ügyészi mentelmi jog) nem

korlátlan: természetes feltételei és akadályai vannak (például titokvédelem, személyiségvédelem, tettenérés). Tankönyvi tételek: „A mentelmi jog nem személyes előjog, arról a képviselő – a szabálysértési eljárás kivételével – nem mondhat le, képviselői minőségére az eljárás során hivatkoznia kell. E jogát mindenki köteles tiszteletben tartani. A képviselőnek haladéktalanul jeleznie kell mentelmi jogának megsértését a házelnöknek.”

A képviselő munkavégzésének zavartalanságát biztosító jog így indokolt kivétel az egyenlőség normája alól: javítani nem tönkretételével, hanem gyakorlati, pártatlan finomhangolásával kéne és lehetne. Képviselői jogállási törvény, tankönyv, parlamenti norma és légkör átírható, sutba vágható; ám bizonyára csak azzal a megfontolással, hogy előbb tán ismerni kéne azt, amit a radikalizmus bőszen elvetne. És ha már mentelmi jog, nem inkább azon kellene gondolkodni, hogy az országgyűlési mandátumhoz kapcsolódó jogi védelem ésszerű minimuma illesse meg a helyi képviselőket is; leginkább a szavazataikért való utólagos, pártos, piáros számonkérés alól?

Az pedig, hogy kéne egy külön, speciális büntetőjog a képviselők döntéseinek ab ovo fenyegetettsége körében és érdekében, kapitális örültségnek is kinos. Mi számítana ilyen, ekkora hibának; ki, mikor és miért venné ezt elő; vajon minden beiktatás ezzel kezdődne az új Országgyűlésben; ki ítél és milyen alapon elkövetési magatartásról, szándékosságról, gondatlanságról ilyenkor; lenne-e hozzá külön ügyészség meg bíróság is rendszeresítve, és mi volna a fő- és a mellékbüntetés, netán visszajönne a kivégzés, mint a régi „szép” időkben???

Bölcsesség ajánlható a radikalizmussal szemben. A 22 éves Churchill 1897 júliusában, fiatal katonatisztként elmondta az első nyilvános beszédét: „A parlament nehézkes ugyan, de nem tunya. Egy igen fontos törvényjavaslat fekszik előtte hazánk munkásembereiről... A radikálisok, akik sosem elégedettek a liberálisokkal, de mindig liberálisan bánnak a más pénzével, azt kérdezik, miért nem vonatkozik mindenkire. Ez rávall a radikálisokra – a hebehurgya, mohó, kelekötya radikális politikára. Azt az embert juttatja eszembe, aki, hallván, hogy a szellőztetés jó dolog, háza összes ablakát kiveri, aztán elviszi a reuma.”

A szerző alkotmányjogász

